

دارمی، عبد الله بن عبد الرحمن، ۱۸۱ - ۲۵۵ قمری
dāremī, 'abd-ol-lāh ebn-e 'abd-or-rahmān (798 - 870)

این کتاب بر خلاف اصطلاح محدثین اهل سنت به «مسند دارمی» اشتهر یافته است. سیوطی در «تدریب الروایی» می‌گوید: مسند دارمی، مسند نیست زیرا آن به ترتیب ابواب مرتب شده، بعضی از محدثین آن را صحیح نامیده‌اند.

چاپ: در سال ۱۳۴۹ در دمشق در دو مجلد؛ کاتبور، چاپ سنگی، ۲۰ ص، ۱۲۹۳ق. بطبع رسید است.

[کشف الظنون ۱۰۰۸/۲؛ هدیة المارفین ۱/۴۴۱؛ دنا ۲۰۸/۶]

۱. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۰ عکسی

آغاز: چهار سطر بعد از اول باب التورع عن الجواب فيما ليس فيه كتاب ولا سنة: فقال ما سأتمونا عن شى من كتاب الله تعالى أخبرناكم؛ انجام: باب كراهة الالحان في القرآن ... قال: يرون هذه الحان في القرآن محدثه

نسخه اصل: دار الكتب المصرية؛ خط: نسخ، کا: احمد بن على العزاری، تا: ۲۲ ربیع الثاني ۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، و با نسخه مقول منه و نسخه دیگری مقابله شده، با علامت سماع و قرائت بر مشایخ؛ ۲۵۵ گ [عکسی ف: ۱ - ۳۵۲]

۲. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۰ عکسی

آغاز: باب ما كان عليه الناس قبل بعثة رسول الله (ص) من الجهل والضلاله؛ انجام: باب كراهة الالحان في القرآن ... قال: كان فعلها كانوا يرون هذا الالحان في القرآن محدثه، تم بعون الله تعالى

نسخه اصل: دار الكتب المصرية؛ خط: نسخ، بی کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ نسخه را مصطفی بیک برادر احمد پاشا وزیر اعظم مصر، به احمد بن عجمی در اوایل محرم ۱۰۸۲ اهداء نموده؛ ۱۹۳ گ، ۲۳ سطر، [عکسی ف: ۱ - ۳۵۱]

• **السنن الكبرى = سنن بیهقی / حدیث / عربی**
as-sunan-ul-kubrā = sunan-e biyhaqī

بیهقی، احمد بن حسین، ۳۸۴ - ۴۵۸ قمری
beyhaqī, ahmad ebn-e hoseyn (995 - 1067)

یکی از کتب حدیثی معتبر نزد اهل سنت، مؤلف، کتاب را به ترتیب کتب فقهی مرتب نموده است.

چاپ: حیدر آباد دکن، ۱۳۵۴-۵، سربی، ۱۰ جلد؛ بیروت، دار المعرفة؛ قاهره، مطبعة الرحمانية، ۱۳۴۷ق.

قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۵ عکسی

آغاز: اخیرنا الشیخ العالم ... قال الامام الحافظ الصنف ابویکر احمد بن الحسین البیهقی رحمه الله قال: باب الرجل يقسم صدقته على قرابته و جبراته؛ انجام: آخر المجلد من هذه النسخة، و يتلوه في باب دبة الاسنان انشاء الله تعالى ...

سنه ۱۴۰۷ - ج ۲

• **سنن الدارقطنی / حدیث / عربی**

sunan-ud dāraqotnī

دارقطنی، علی بن عمر، ۳۰۶ - ۳۸۵ قمری

dāraqotnī, 'alī ebn-e 'omar (919 - 996) کتاب حدیثی مهمی است به روای ابوب قرق، با اشاره به احوال رجال و فقه الحدیث و غیر آن، که ظاهراً در هفده جزء تأليف شده است.

چاپ: قاهره، دار المحسن، ۱۳۸۶ق؛ هند، ۱۳۱۰ق.
[بیروکلمان ۱/ ۱۶۵] ۴ و ۱۷۳؛ دنا ۲۰۸/۶؛ کشف الظنون ۱/ ۱۰۰۷/۲ ذخائر

الترااث ۵۰۷/۱؛ دار صدام ص ۱۶۶]

شرح و حواشی:

۱- من تكلم فيه الدارقطنی؛ ابن زريق، محمد بن عبد الرحمن (۸۰۳ -

۱. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۹۱۳ عکسی

آغاز: حدثنا ابو الحسن علی بن عمر بن احمد الدارقطنی الحافظ ... عن ابن عباس عن النبي (ص) قال: من جمع بين صلاتين من غير عذر فقد اتا باباً من ابواب الكباير؛ انجام: و لا يرخص الا الكبير الذي لا يطيق الصوم او مريض يعلم انه لا يشفى. يتلوه ابو صالح عن ... و صلى الله على سيدنا محمد النبي والظاهرين.

نسخه اصل: چستریتی، ش ۳۴۹۸ (اربری)، فهرست خطی عربی ۱۱۱/۲. مشتمل است بر قسمتی از مباحث صلاة، و کتاب بیع، و زکات وصوم، و حدود و دیات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: احتمالاً اوآخر قرن ۶؛ مصحح، با نشان بلاغ، با صورت سماع های مختلف که تاریخ اکثر آنها مربوط به نیمه دوم قرن ششم هجری است؛ ۷۷۶ گ، ۲۰ و ۲۳ سطر [عکسی ف: ۲ - ۳۹۳]

۲. قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۷۶۹ عکسی

آغاز: بقية كتاب الحج ... اخیرنا ابو الحسن علی بن عمر بن احمد الدارقطنی بغداد قال حدثنا محمد بن مخلد» حدیث شماره (۲۳۷) از کتاب الحج، از سنن چاپ دار المحسن قاهره؛ انجام: متن حدیث افتاده: «حدثنا احمد بن محمد بن سعدان الصيدلاني بواسطه ... و عمرو بن دینار و طاووس الیمنی.

نسخه اصل: ایا صوفیا، ش ۵۵۰ خط: نسخ، بی کا، تا: اوایل قرن ۶؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با نشانه بلاغ، با چندین قرائت و سماع که اقدم آنها به تاریخ رجب ۵۰۸ دال بر اینکه احمد بن محمد بن فضل کتاب را بر شیخ اسماعیل بن فضل بن احمد بن اخشدید معروف به سراج قرائت نموده، همچنین چند سماع دیگر بر همین سراج به تاریخ ربیع الاول ۵۰۹، و شعبان ۵۱۲، و محرم ۵۱۷ و غیر آن؛ ۲۰۷ گ، ۲۴ سطر [عکسی ف: ۲ - ۲۴۸]

• **سنن الدارمی = السنن / حدیث / عربی**

sunan-da-dārimī = as-sunan

فهرستگان: نسخهای خطی ایران (فتخا)؛ جلد هجدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی

جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/ ۲۰۱۳